

Sygn. akt III AUa 13/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Antonina Grymel (spr.)
Sędziowie	SSA Lena Jachimowska SSA Gabriela Pietrzyk - Cyrbus
Protokolant	Dawid Krasowski

po rozpoznaniu w dniu 27 lutego 2018 r. w Katowicach

sprawy z odwołania Z. N. (Z. N.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji ubezpieczonego Z. N.

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 14 listopada 2017 r. sygn. akt XI U 879/16

oddala apelację.

/-/ SSA L. Jachimowska /-/ SSA A. Grymel /-/ SSA G. Pietrzyk - Cyrbus

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 13/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 marca 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w S. odmówił Z. N. prawa do emerytury wskazując, iż

do dnia 1 stycznia 1999r. udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący

łącznie 24 lata, 1 miesiąc i 29 dni, w tym 11 miesięcy i 12 dni pracy w szczególnych warunkach, do stażu pracy odmawiając zaliczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, w aneksie do powyższej decyzji uznając ostatecznie, na dzień

1 stycznia 1999r. przyjęto za udowodniony okres składkowy i nieskładkowy wraz z okresem uzupełniającym z tytułu pracy na roli ogółem wynoszący 25 lat.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury podnosząc, iż legitymuje się stosownym okresem pracy w szczególnych warunkach jako operator spycharki, a następnie pompy S., wraz z okresem służby wojskowej.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania powołując się na okoliczności przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, podając nadto, iż po odbyciu służby wojskowej ubezpieczony nie powrócił do pracy u dotychczasowego pracodawcy, dodatkowo kolejne zatrudnienie podejmując w terminie przekraczającym 30 dni.

Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 14 listopada 2017r. oddalił odwołanie.

Z ustaleń Sądu Okręgowego wynika, iż ubezpieczony w okresie od 30 sierpnia 1974r. do 11 maja 1978r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Robót Zmechanizowanych (...) w T., początkowo jako ślusarz remontowy, pomocnik maszynisty spychacza, a po zdobyciu kwalifikacji maszynisty spycharek kat. III we wrześniu 1975r., od 1 października 1975r. na stanowisku maszynisty spychacza, na którym stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę operatora spychacza do 26 kwietnia 1976r.

W okresie od 27 kwietnia 1976r. odbywał zasadniczą służbę wojskową, z której został zwolniony w dniu 13 kwietnia 1978r.

W dniu 11 maja 1978r. w drodze porozumienia stron rozwiązał umowę o pracę z dotychczasowym pracodawcą, zaś od dnia 15 maja 1978r. podjął pracę na podstawie umowy o pracę na stanowisku operatora sprzętu ciężkiego w Kombinacie (...) "Huta (...)", którą wykonywał do 30 września 1978r.

Za okres zatrudnienia od 1 października 1975r. do 26 kwietnia 1976r. i od 15 maja 1978r. do 30 września 1978r. pracodawcy wystawili ubezpieczonemu świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, które nie były kwestionowane przez organ rentowy.

Sąd I instancji podał także, iż po wojsku odwołujący nie podjął pracy u dotychczasowego pracodawcy, ponieważ znalazł lepsze warunki zatrudnienia w "Hucie (...)", w której podjął pracę po upływie 30 dni od zwolnienia ze służby wojskowej.

W okresie od 4 października 1978r. do 18 listopada 1991r. ubezpieczony był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w D. na stanowisku operatora spycharki, zaś po uzyskaniu w dniu 24 czerwca 1981r. uprawnień kierowcy kategorii II - na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych. W tym okresie od 18 marca 1991r. do 18 listopada 1991r. korzystał z urlopu bezpłatnego, od 18 marca 1991r. do 16 października 1991r. pracując na stanowisku murarza, a następnie cieśli na budowie eksportowej w Niemczech. Z urlopu bezpłatnego na pracę na budowie eksportowej korzystał również przez okres około 20 dni w marcu i kwietniu 1990r.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Okręgowy uznał, iż odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Wskazał, iż zagadnienie przyznawania emerytur z tytułu pracy w szczególnych warunkach reguluje ustawa z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2017r., poz. 1383).

Powołując się na treść art. 184 powyższej ustawy Sąd I instancji stwierdził również, iż przesłanki nabycia prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przewiduje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.), zgodnie z § 2 i 4 którego pracownik,

który wykonywał prace w warunkach szczególnych wymienione w wykazie A stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- ma wymagany okres zatrudnienia w wymiarze 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Sąd przypomniał także, iż w wykazie A będącym załącznik do cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów wskazane zostały rodzaje prac uznawanych za prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, których wykonywanie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy uprawnia do emerytury we wcześniejszym wieku.

W niniejszej sprawie bezspornym było, iż ubezpieczony wykonywał prace w warunkach szczególnych w okresie od 1 października 1975r. do 25 kwietnia 1976r. w "Budostal-8" i od 15 maja 1978r. do 30 września 1978r. w "Hucie (...)", tj. łącznie 11 miesięcy i 12 dni.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż również w okresie od 4 października 1978r. do 17 marca 1991r. (z wyjątkiem marca i kwietnia 1990r.), zatem 12 lat, 5 miesięcy i 13 dni, odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę maszynisty spychacza i kierowcy samochodu ciężarowego, wymienione jako prace w warunkach szczególnych w dziale VIII, poz. 2 i w dziale V, poz. 3. Jednak łączny okres jego zatrudnienia w warunkach szczególnych na 1 stycznia 1999r. wynosi łącznie jedynie 13 lat, 4 miesiące i 25 dni, zamiast wymaganych 15 lat takiej pracy.

Sąd Okręgowy zaznaczył, iż okres służby wojskowej podlega zaliczeniu do okresu pracy w warunkach szczególnych, jeżeli po jej odbyciu pracownik w ciągu trzydziestu dni podjął zatrudnienia w tym samym zakładzie, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby. Zgodnie bowiem z art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity: Dz. U. z 2017r., poz. 1430 - w brzmieniu pierwotnym), do okresu zatrudnienia wlicza się w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, okres odbywania służby wojskowej, jeżeli po jej odbyciu pracownik w ciągu trzydziestu dni podjął zatrudnienie w tym samym zakładzie, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby (v. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2016r., II UK 319/15).

Na gruncie niniejszej sprawy ubezpieczony nie podjął pracy po wojsku w tym samym zakładzie, ani też w ciągu 30 dni od zwolnienia ze służby, w związku z czym, w ocenie Sądu I instancji, brak podstaw do zaliczenia okresu tej służby do okresu pracy w warunkach szczególnych.

Uznając w konsekwencji, iż ubezpieczony, który na dzień 1 stycznia 1999r. nie legitymował się wymaganym co najmniej 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, nie spełnił wszystkich przesłanek niezbędnych do nabycia prawa do świadczenia z art. 184 w związku z art. 32 cytowanej ustawy, Sąd Okręgowy nie znajdując podstaw do uwzględnienia odwołania, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł o jego oddaleniu.

Apelację od przedstawionego orzeczenia wywiódł ubezpieczony, zaskarżając wyrok w całości.

Powołując się na zarzut:

- naruszenia przepisów postępowania mający istotny wpływ na wynik sprawy, a to art. 233 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na dokonaniu niewłaściwej i dowolnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że nie podjął pracy po służbie wojskowej w "Budostal-8" z uwagi na to, że inny pracodawca proponował mu lepsze warunki zatrudnienia;

- naruszenia przepisów prawa materialnego art. 110 w związku z art. 111 § 2 k.c. oraz art. 115 k.c. poprzez ich niezastosowanie i przyjęcie, że termin trzydziestodniowy określony w ustawie o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oblicza się bez uwzględnienia reguł zawartych w k.c.;
- naruszenia prawa materialnego, a to art. 108 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej poprzez jego niezastosowanie i odmowę zaliczenia okresu służby wojskowej do okresu pracy w warunkach szczególnych;
- naruszenia przepisów prawa materialnego, a to art. 108 ust. 2 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz § 4 w związku z § 7 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin poprzez ich niezastosowanie, a w konsekwencji uznanie, że uchybił trzydziestodniowemu terminowi, od zachowania którego zależy zaliczenie okresu odbywania służby wojskowej do stażu pracy w warunkach szczególnych;
- naruszenia prawa materialnego, a to art. 184 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 4 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, poprzez uznanie, że nie spełnił wymogu 15 lat pracy w warunkach szczególnych,

skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie prawa do emerytury oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podniósł, iż odmowę zaliczenia okresu służby wojskowej do okresu pracy w warunkach szczególnych Sąd uzasadnił powołując się na brzmienie art. 108 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej wskazując na pierwotne brzmienie tego przepisu, jednakże stosując brzmienie obowiązujące w okresie po 1 stycznia 1975r. Różnica ta ma znaczenie w niniejszej sprawie, gdyż do stycznia 1975r. do wliczenia pracownikowi okresu służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem wystarczyło w terminie podjąć zatrudnienie w tej samej gałęzi pracy. Po 1 stycznia 1975r., dla zachowania uprawnień w zakresie zatrudnienia, ustawa przewidywała obowiązek podjęcia pracy w tym samym zakładzie, który zatrudnił pracownika przed powołaniem do służby wojskowej. Przepisy ustawy, nawet w brzmieniu mniej dla niego korzystnym, przewidywały jednak uszczegółowienie regulacji ustawowej przez akty niższego rzędu i w tym zakresie odsyłały do rozporządzeń wykonawczych.

W okresie odbywania przez niego służby wojskowej i po jej zakończeniu obowiązywało w tej materii rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968r. (Dz. U. nr 144, poz. 318) w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin, którego przepisy przewidywały w określonych sytuacjach odstępstwo od wymogu podjęcia pracy w tym samym zakładzie pracy, który zatrudnił pracownika przed podjęciem służby wojskowej.

W ocenie ubezpieczonego, takie przesłanki wystąpiły w jego sytuacji.

Po powrocie ze służby wojskowej w zakładzie pracy zasugerowano mu bowiem, iż nie będzie mógł wykonywać dotychczasowej pracy. Co najwyżej miał zastępować czasowo innych pracowników, przyjętych na stanowisko zajmowane przez niego przed służbą wojskową, sugerując jednocześnie, iż sytuacja mogłaby być inna, gdyby był członkiem partii reprezentującej robotników. Nadto zasugerowano mu rozwiązanie umowy o pracę za porozumieniem stron, gdyż wówczas bez problemów mógł podjąć zatrudnienie w innych zakładach pracy. Czas jego powrotu ze służby wojskowej zbiegł się z okresem rozbudowy D. oraz dużego zapotrzebowania na wykwalifikowanych pracowników, dlatego nie miał podstaw, aby wbrew stanowisku przełożonych pozostawać w (...), skoro dano mu do zrozumienia, że nie ma tam dla niego miejsca.

Apelujący zaznaczył, iż obowiązek zatrudnienia żołnierza na stanowisku poprzednio zajmowanym był kierowany do zakładu pracy i trudno wymagać od pracownika, aby za wszelką cenę obowiązek ten starał się wyegzekwować w czasach, gdy w innych zakładach pracy było duże zapotrzebowanie na pracowników o takich kwalifikacjach.

Od 15 maja 1978r. pracował w warunkach szczególnych (operatora sprzętu ciężkiego) w Kombinacie (...) "Huta (...)", a zatem spełnił przesłanki przewidziane w § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie szczególnych uprawnień i ich rodzin.

Odnosnie zarzutu niezachowania terminu trzydziestodniowego skarżący podniósł, iż nawet gdyby nie uwzględnić faktu zatrzymania w jednostce wojskowej i liczyć termin od dnia następnego po formalnym zwolnieniu ze służby, termin ten liczony od dnia 14 kwietnia 1978r. upływał w sobotę 13 maja 1978r., a więc w dniu, w którym nie mógł dopełnić formalności związanych z zatrudnieniem, co nastąpiło w najbliższym dniu roboczym, tj. w poniedziałek 15 maja 1978r.

Ubezpieczony zwrócił nadto uwagę, iż ciągłość pracy od 30 sierpnia 1974r. znajduje także potwierdzenie w dokumentach, tj. w świadectwie pracy z dnia 27 września 1979r. wystawionym przez Kombinat (...) "Huta (...)", w którym stwierdzono ciągłość pracy od 30 sierpnia 1974r. Również umowa o pracę z dnia 15 maja 1978r. została zawarta z zaliczeniem ciągłości pracy od dnia 30 sierpnia 1974r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego nie zasłużyła na uwzględnienie, choć z całkowicie odmiennych, niż wskazane przez Sąd I instancji, przyczyn.

Przedmiot niniejszej sprawy stanowią uprawnienia Z. N. do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wywodzonym z faktu wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Spośród przewidzianych prawidłowo powołanymi przez Sąd Okręgowy, jako podstawa rozstrzygnięcia, przepisami art. 184 i art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016r., poz. 887 ze zm.) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.), przesłanek wymaganych do nabycia przedmiotowego świadczenia, spornym pozostawało jedynie legitymowanie się przez ubezpieczonego wymaganym 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach przypadającym do dnia wejścia w życie powołanej ustawy, a więc do dnia 1 stycznia 1999r., na etapie postępowania apelacyjnego ograniczając się wyłącznie do oceny, czy do okresu pracy w przedmiotowych warunkach zaliczeniu podlega okres służby wojskowej pełnionej przez skarżącego w okresie od 27 kwietnia 1976r. do 13 kwietnia 1978r., tj. przypadającej na jego zatrudnienie od 30 sierpnia 1974r. do 11 maja 1978r. w Przedsiębiorstwie (...) (...) w K. Zarząd K., w tym od 1 października 1975r. do 26 kwietnia 1976r. jako maszynista spycharki, tj. na stanowisku wymienionym w wykazie A, dział V, poz. 3.

W tym zakresie stwierdzić należy, iż nie budzi wątpliwości, iż obowiązujący w okresie służby wojskowej odwołującego przepis art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity: Dz. U. z 2017r., poz. 1430 ze zm.) - w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 1975r. przewidywał, iż czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikom do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby.

Oczywistym jest zatem, iż z samej istoty okres zasadniczej służby

wojskowej nie jest okresem zatrudnienia i nawet powołana wyżej ustawa o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej okresu tego nie zrównuje z zatrudnieniem, nakazując jedynie zaliczenie okresu zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie określonych uprawnień. Z drugiej strony okres zasadniczej służby wojskowej nie pozostaje poza regulacją prawa ubezpieczeń społecznych, z tym jednak, że jako okres składkowy - art. 6 ust. 1 pkt 4

wspomnianej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Tylko żołnierzy zawodowych ustawa ta uważa za pracowników zatrudnionych

w szczególnym charakterze - art. 32 ust. 3 pkt 6. Skoro regulacja ta obejmuje wyłącznie żołnierzy zawodowych, to ten krąg podmiotowy jest zamknięty, zwłaszcza, że w omawianej sprawie nie chodzi o pracę w szczególnym charakterze, lecz o zatrudnienie w szczególnych warunkach. Nie każda zaś zasadnicza służba wojskowa ze względu na jej charakter może być porównywana z pracą w szczególnych warunkach, a jeśli nawet, to rozwiązanie korzystne dla zainteresowanych musiałyby być wyraźne i mające uzasadnienie w indywidualnej specyfice służby.

Pozytywnej regulacji stwierdzającej, iż okres zasadniczej służby wojskowej jest okresem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze

brak także we wspomnianym rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze. Ujęcie w nim jedynie żołnierzy zawodowych (§ 10),

tak jak w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (art. 32 ust. 3 pkt 3) świadczy o regulacji zamkniętej i wyklucza lukę prawną.

Jednocześnie godzi się zwrócić uwagę, iż w uchwale składu 7 sędziów

z dnia 15 października 2013r. (II UZP 6/13, LEX nr 1385939) Sąd Najwyższy stwierdził, iż czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974r.) zalicza się - na warunkach wynikających z tego przepisu -

do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym - art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Stanowczo stwierdzić jednak należy, iż w uzasadnieniu omawianej uchwały Sąd Najwyższy, powołując się także na swoje utrwalone już stanowisko

(por. wyrok z dnia 20 marca 2013r., I UK 544/12) podkreślił, iż do oceny określonego

stanu faktycznego, w tym zrealizowanego przed wejściem ustawy o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wywołującego skutek prawny, należy stosować przepisy obowiązujące w czasie realizacji tego stanu faktycznego.

Niewątpliwie zatem, poszukując regulacji stanowiących podstawę do wliczenia okresu zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach uprawniającego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, sięgać należy do obowiązujących ówczesnie przepisów.

W spornym w omawianej sprawie okresie odbywania przez Z.

N. zasadniczej służby wojskowej od 27 kwietnia 1976r. do 13 kwietnia 1978r. obowiązywała ustawa z dnia 23 stycznia 1968r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. nr 3, poz. 6 ze zm.) oraz zachowujące swoją moc na podstawie art. 127 ust. 3 tej ustawy rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 1956r. w sprawie zaliczania pracowników do kategorii zatrudnienia (Dz. U. nr 39, poz. 176, ze zm.), stanowiące akt wykonawczy do dekretu z dnia

25 czerwca 1954r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1958 r., nr 23, poz. 97 ze zm.). Powołany przepis art. 127 ust. 3 stanowił, że do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w

ustawie obowiązują przepisy wydane na podstawie dekretu o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, ze zmianami wynikającymi z ustawy.

Zgodnie z § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1956r. okresy wymienione w art. 8 dekretu zalicza się do wymaganych okresów zatrudnienia tak

jak zatrudnienie w II kategorii, z wyjątkiem tych okresów służby wojskowej, które

w myśl obowiązujących przepisów podlegają zaliczeniu do I kategorii zatrudnienia. Jeżeli jednak pracownik bezpośrednio przed okresami wymienionymi w art. 8 dekretu wykonywał zatrudnienie w I kategorii, okresy te zalicza się tak jak zatrudnienie

w I kategorii zatrudnienia. Jednym z okresów wymienionych w art. 8 ust. 1 dekretu z dnia 25 czerwca 1954r. była tymczasem służba w Wojsku Polskim po dniu 1 listopada 1918r. - pkt 4.

W konsekwencji też żołnierz zasadniczej służby wojskowej, któremu na podstawie § 5 powołanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1956r. w sprawie zaliczania pracowników do kategorii zatrudnienia zaliczono służbę wojskową do zatrudnienia w pierwszej kategorii zatrudnienia i który następnie na mocy § 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 maja 1979r. w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia (Dz. U. nr 13, poz. 86 ze zm.) zachował to uprawnienie, ma prawo do zaliczenia tej służby jako okresu pracy w szczególnych warunkach na podstawie § 19 ust. 2 cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w związku z art. 32 ust. 4 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2010r., II UK 215/09, OSNP 2011, nr 15-16, poz. 219).

W ocenie Sądu Apelacyjnego, dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, decydujące znaczenie ma natomiast okoliczność, iż praca Z. N. - przed powołaniem do odbycia zasadniczej służby wojskowej - nie stanowiła pracy zaliczonej do pierwszej kategorii zatrudnienia według rozporządzenia Rady

Ministrów z dnia 10 września 1956r. w sprawie zaliczenia pracowników do kategorii zatrudnienia. Zajmowane wówczas przez niego stanowisko maszynisty spycharki (maszynisty ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych) nie zostało bowiem wymienione w stanowiącym załącznik do owego aktu prawnego wykazie prac wykonywanych w warunkach szkodliwych dla zdrowia, uprawniających do zaliczenia do I kategorii zatrudnienia.

W tej sytuacji, skoro w przedmiotowym okresie pełnienia zasadniczej służby wojskowej brak było podstaw prawnych do zaliczenia poprzedzonej ową służbą pracy ubezpieczonego do pierwszej kategorii zatrudnienia, niezależnie od tego, czy

w terminie 30 dni od zakończenia służby wojskowej ubezpieczony powrócił do pracy u dotychczasowego pracodawcy, także okres tejszej służby nie mógł być zaliczony do pierwszej kategorii zatrudnienia, tym bardziej, iż z mocy § 9 obowiązującego od

1 stycznia 1980r. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 maja 1979r. (Dz. U. nr 13, poz. 86 ze zm.) zachowaniu podlegały jedynie uprawnienia z tytułu zaliczenia pracy do pierwszej kategorii zatrudnienia nabyte na podstawie przepisów obowiązujących. Skarżący zaś w świetle owych przepisów jakichkolwiek uprawnień nie nabył, natomiast cytowane wyżej rozporządzenie, odmiennie niż uprzednio obowiązujące rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 1956r. w sprawie zaliczenia pracowników do kategorii zatrudnienia, nie przewidywało już możliwości zaliczenia tak jak zatrudnienia w I kategorii zatrudnienia, okresu służby wojskowej bezpośrednio poprzedzonej wykonywaniem zatrudnienia w I kategorii.

Odmowa zaliczenia okresu zasadniczej służby wojskowej od 27 kwietnia 1976r. do 13 kwietnia 1978r. do okresu pracy w szczególnych warunkach oznacza tym samym, iż ubezpieczony istotnie nie wykazał wymaganego 15-letniego okresu zatrudnienia w takich warunkach, co sprawia, iż jego starania o przyznanie stanowiącej przedmiot sporu emerytury, nie mogły przynieść pożądanego skutku.

Jedynie na marginesie Sąd Apelacyjny wskazuje, iż okres zasadniczej lub okresowej służby wojskowej odbytej w czasie od 29 listopada 1967r. do 31 grudnia 1974r. zalicza się do okresu pracy w szczególnych warunkach wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym także w sytuacji, gdy ubezpieczony bezpośrednio przed powołaniem do służby wojskowej pracował w warunkach szczególnych oraz po zwolnieniu z tej służby podjął w innym zakładzie pracy zatrudnienie niestanowiące pracy w szczególnych warunkach, jeżeli zostały spełnione przesłanki, o których mowa w art. 108 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz w § 2-5, 7 i 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2015r., III UZP 4/15, OSNP 2015, nr 12, poz. 164).

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Apelacyjny uznając apelację ubezpieczonego za bezzasadną, na mocy art. 385 k.p.c. orzekł o jej oddaleniu.

/-/ SSA L. Jachimowska /-/ SSA A. Grymel /-/ SSA G. Pietrzyk - Cyrbus

Sędzia Przewodniczący Sędzia

MP